

De hobby voorbij

Jeroen Evers start De Bijenboerderij in Strijbeek

Toch spreekt Evers liever van kansen dan van bedreigingen: "Dit is juist een markt waar kansen liggen. Als het slecht gaat, kan het alleen maar beter worden." De bijenboer rekent in dat opzicht ook op steun vanuit de wetenschap en overheid: "We hebben bijen nodig en de problemen zijn inmiddels onderkend. Ik vertrouw erop dat nationale en Europese overheden fondsen gaan aanleggen voor onderzoek en oplossingen. Dat kan niet anders, want zonder bijen vervalt zeker 30 procent van de wereldvoedselproductie."

Subsidie

Of het belang van bijenteelt voor voedselzekerheid helemaal is doorgedrongen tot de Nederlandse overheid, valt echter te betwisten, zo blijkt uit het verhaal van de bijenboer. Evers nam een subsidiekantoor in de arm om te onderzoeken of er stimuleringsregelingen zijn waar hij gebruik van

kan maken. Vergeefs: "In Nederland zijn er geen landbouwsubsidies voor de imkerij. In een aantal andere Europese landen is dat wel het geval. De Europese fondsen voor bijenteelt worden in Nederland vrijwel helemaal besteed aan onderzoek door de Universiteit Wageningen."

Boomkwekers had Evers nog niet over de vloer. "Maar waarom niet? Bijenvolken zijn breed inzetbaar in de gewassenteelt. Alle bomen en planten die uit zaad worden opgekweekt, hebben immers bijenvolken nodig voor de bestuiving. Tegenwoordig enten en stekken we veel. Maar acacia's en lindebomen worden bijvoorbeeld nog steeds vaak uit zaad vermeerderd."

Toepassingen

Maar bijen worden niet enkel ingezet voor bestuiving. Er zijn volgens Evers ook andere toepassingen. In de orchideeënteelt bijvoorbeeld: "Een orchidee heeft extraflorale nectarklieren.

Bijenteelt is in Nederland omgeven met een air van hobbyïsme en amateurïsme. Dat gaat veranderen, denkt Jeroen Evers. Drie jaar geleden startte de voormalige administrateur De Bijenboerderij. Afgelopen Pinksterweekeinde beleefde het bedrijf de officiële opening van een nieuwe locatie in het Brabantse Strijbeek. Een gedurfde onderneming in een tijd waarin natuur- en milieuorganisaties de noodklok luiden over massale bijensterfte.

Auteur: Paul van der Sneppen

"Alle bomen en planten die uit zaad worden opgekweekt, hebben bijenvolken nodig voor de bestuiving"

Daardoor gaat de plant plakken. Als je bijen loslaat in zo'n kas, dan zorgen die voor de afvoer van de nectar en blijft de plant schoon. Daardoor kunnen bloemisten ze beter verwerken. Ik kan me heel goed voorstellen dat ook boomkwekers met dergelijke, heel plant- of bedrijfsspecifieke, problemen uiteindelijk bij mij terechtkomen op zoek naar oplossingen."

Op dit moment heeft De Bijenboerderij echter vooral klandizie uit de fruit-, groente- en de zaadteelt. Die bedrijfsactiviteit is goed voor ongeveer 40 procent van de omzet. De handel

Bedreigingen

De twee grootste bedreigingen voor de bijenteelt zijn, voor zover bekend, de varroamijt en een groep chemische stoffen, bekend onder de verzamelnaam neonicotinoïden.

Varroamijt

De varroamijt is waarschijnlijk door import van Aziatische bijensoorten naar Europa gekomen. De Aziatische bijen leven in symbiose met de mijt, maar de Europese soorten zijn er minder tegen bestand.

Bestrijdingsmiddelen

Neonicotinoïden komen vooral voor in chemische bestrijdingsmiddelen. Eind vorige maand heeft de Europese Voedsel- en Waren Autoriteit EFSA een onderzoeksrapport gepubliceerd met daarin de laatste bevindingen over de bedreiging van bijensoorten door chemische bestrijdingsmiddelen. Het rapport moet handvatten bieden voor de evaluatie van bestrijdingsmiddelen en de impact op verschillende bijensoorten.

in goederen en diensten voor de imkerij levert ongeveer evenveel omzet op. De resterende 20 procent komt voort uit 'educatie en training', cursussen en rondleidingen voornamelijk.

Risicospreiding

Die risicospreiding wil Evers handhaven: "Ik

wil natuurlijk voorkomen dat De Bijenboerderij aan een enkel slecht seizoen ten onder gaat. Vandaar dat ik uit verschillende bedrijfsactiviteiten meerdere bronnen van inkomsten wil genereren." Maar bijenteelt en bestuiving moeten in de toekomst wel de belangrijkste bedrijfsactiviteiten worden: "Goed voor zo'n 80 procent, is de bedoeling", aldus Evers.

Het ondernemerschap zit Evers al langer in het bloed. Als eigenaar van een administratiekantoor was hij natuurlijk ook al zelfstandig. Maar die achtergrond heeft hem ook geholpen om de businesscase te maken voor De Bijenboerderij. De nieuwbakken bijenboer voelt zich dan ook heel zeker als het gaat over de bedrijfsvoering en de

toekomstperspectieven van zijn onderneming: "Prangende ondernemersvragen heb ik niet zo heel vaak."

"Een volk levert in de open teelt tussen de 55 en de 60 euro op per drie weken"

Pionier

De voormalige administrateur heeft zich in drie jaar tijd ingewerkt op het vakgebied van de bijenteelt. Maar hij blijft in Nederland toch een beetje een van de pioniers in de bedrijfsmatige imkerij: "Soms moet ik nog de boer op om wat extra vakkennis in huis te halen of om uit ervaringsdeskundigheid van anderen te kunnen putten."

Dat is niet altijd even gemakkelijk, vindt hij: "Het is niet zo dat je even een website kunt raadplegen. Er zijn veel goede imkers in ons land en ik kan ook terecht op universiteiten. Die kennisbronnen zijn er wel, maar je moet er iets meer moeite voor doen om ze aan te boren."

Honing

Dat heeft volgens Evers alles te maken met het feit dat bedrijfsmatige bijenhouderij in Nederland nog in de kinderschoenen staat: "Imkerij wordt van oudsher vooral bedreven voor honingproductie. Maar Nederland is geen erg geschikt land voor honingproductie. Daarom is de imkerij als commerciële bedrijfstak hier nooit goed van de grond gekomen en de kennis over het vak dus ook wat dunner gezaaid."

Toch zijn er genoeg kansen op de Nederlandse markt voor een commerciële bijenhouderij,

Van administrateur tot bijenboer

Hoe gedurfd ondernemerschap soms ontstaat

Het verhaal hoe Jeroen Evers tot het vak van bijenboer kwam, laat zich lezen als een boek van Paulo Coelho. Fans van deze schrijver zullen misschien een zweem van mystiek herkennen in het relaas van de bijenboer. Anderen zullen gewoon spreken van een wonderlijke loop van omstandigheden. Hoe dan ook, het blijft een bijzonder verhaal.

Evers, ooit eigenaar van een administratiekantoor, is al sinds jaar en dag fervent bergwandelaar. In 2008 liep hij in de Spaanse Picos, een gebied waar wilde beren leven: "Ik had al gehoord van de beren die er bijenkorven leegroofden. Het was mede door die verhalen dat ik gefascineerd ben geraakt door dit ongerepte natuurgebied. Het was bovendien precies in de tijd dat in Nederland ook de eerste nieuwsberichten rondgingen over hoe slecht het met de bijen gaat."

Noodlot

Tijdens een bergwandeling sloeg het noodlot toe. Hoe het precies gebeurde, weet hij niet meer. Maar Evers viel enkele tientallen meters in een ravijn: "Daar lag ik. Mijn mobiele telefoon had nauwelijks tot geen bereik. Maar het werd me al snel duidelijk dat ik zonder hulp nooit uit deze hachelijke situatie kon komen."

Na enige tijd ontdekte hij dat zijn telefoon heel af en toe net genoeg contact maakte met het mobiele netwerk om een sms te kunnen versturen: "Ik had al van alles geprobeerd om zelf uit het ravijn te komen. Ik was moe en zag geen uitweg meer. En toch aarzel je voor je het thuisfront alarmeert." Als Evers de ernst van zijn situatie voldoende onder ogen kan zien, stuurt hij uiteindelijk dan toch een sms naar Nederland: "Lieve schat. Dit is geen grap. Ik zit in grote problemen..."

Redding

In Nederland wordt dan meteen alles in het werk gesteld om Spaanse hulpdiensten een reddingsoperatie op touw te laten zetten. Tegen het einde van de dag is bergwandelaar Evers met een helikopter van de berg getakeld en in veiligheid gebracht.

Om bij te komen van zijn hachelijke avontuur, ging Evers een tijdje logeren bij familie in Frankrijk. En weer figureren er bijen in zijn verhaal: "We hadden daar grote problemen met wilde bijen die onder de dakpannen woonden en verwijderd moesten worden."

Toeval

Teruggekomen in Nederland vertelt hij zijn verhaal aan iemand met wie hij toevallig in gesprek raakt. Ook vertelt hij van de bijen: "Heel toevallig. De man bleek zelf imker te zijn. Ik heb hem gevraagd of hij me meer over de imkerij wilde vertellen en het een en ander wilde laten zien." Dat was het begin van een nieuwe carrière voor de administrateur. Vier maanden later zat hij op een imkerkursus: "Terugblikkend denk ik dat ik in staat ben gesteld om deze sprong te wagen doordat ik in Spanje de dood in de ogen heb gezien. Je gaat door zo'n ervaring toch anders kijken naar je leven." En de bijen? "Die kruisten in die periode steeds opnieuw mijn pad. Heel wonderlijk."

En de bijen? "Die kruisten in die periode steeds opnieuw mijn pad. Heel wonderlijk"

denkt Evers. Dat er de afgelopen jaren groei in zijn onderneming heeft gezeten, staat wel vast. Een van zijn eerste klanten is tevens zijn kleinste klant: "Dat is een kweker met een kersenboomgaard. Die heeft vier volken op een paar hectare staan. Bedrijfstechnisch is dat voor mij niet zo heel interessant. Daar zou ik nu niet meer zo snel voor gaan rijden." De grootste klant van de Bijenboerderij heeft maar liefst 41 volken uitstaan. "Dat is natuurlijk lucratiever. Een volk levert in de open teelt tussen de 55 en de 60 euro op per drie weken. In kassen of tunnels is dat nog iets meer." Op dit moment telt De Bijenboerderij zo'n 70 bijenvolken. Als het aan Evers ligt, zijn dat er voor de winter 125.

Bijenboer Jeroen Evers.